

Zakaj sta Kangler in Fištravec slaba izbira

ALJOŠA PERŠAK

"Hlapci! Za hlapce rojeni, za hlapce vzgojeni, ustvarjeni za hlapčevanje. Gospodar se menja, bič pa ostane, in bo ostal za vekomaj; zato, ker je hrbet skrivljen, biča vaje in željan!"

(Hlapci, Ivan Cankar)

Maribor si bo konec tedna "sodbo pisal sam", in kot kažejo zadnje javnomnenjske raziskave, je najbolj verjeten drugi krog, v ospredju pa sta Andrej Fištravec in Franc Kangler. Med kar 17 kandidati najvišjo podporo uživata župana, ki sta Maribor vodila zadnjih osem let. To je bilo zahtevno obdobje, v katerem je gospodarska kriza pošteno zarezala v življenje ljudi, zato je bilo bolj kot kadarkoli pomembno, da so odgovorni v podjetjih in v javni upravi vsak evro potrošili/naložili premišljeno, gospodarno, transparentno in pošteno. Torej prav nasprotno receptu, ki nas je pahnil v "krasni novi svet".

Kriza je Maribor spravila na kolena. Gospodarska hrbtenica mesta, NKBM, je škandalozno izbrisala **male delničarje** in danes lahko posluje, ker je na slabo banko prenesla slabe terjatve, ki se jih je nabralo za več kot milijardo evrov. Duševna hrbtenica mesta, nadškofija, je doživela finančni kolaps in s povezano mrežo podjetij za seboj pustila za milijardo evrov dolgov. Hrbtenico javnega dobrega, mestno občino, so upognili številni sumi kaznivih dejanj, preiskave in ovadbe so sekale na najvišji ravni. Mesto so skoraj zadušile lovke znamenite hobotnice, ki je s klientelizmom in nepotizmom opletala v grotesken posmeh vedno daljšim vrstam brezposelnih. A medtem ko je zgodovina vrata prihodnosti zaprla nekoč nedotakljivi-

vim direktorjem - Matjažu Kovačiču, Blažu Mlinariču, Janezu Škobernetu, Dragu Rataju, Marjanu Pinterju, Leu Ivanjku, Mirku Krašovcu ... -, so s sumi obremenjeni politiki še kar tukaj. Kaj je narobe s to sliko oziroma kaj se še mora zgoditi, da se bodo volivci začeli zavedati, da so v bistvu oni lastniki Maribora in njegove prihodnosti? Ni prave izbire, slišimo pred volitvami z rekordnim številom županskih kandidatov. Dobro, izbor morda res ni jagodni, a del resnice je tudi, da pameti tega mesta pač ne diši skakanje v politično greznico. Po tretji strani pa v širokem naboru kandidatov vendarle najdemo tudi ugledne in izobražene meščane, ki sicer ne delijo brezplačnih drv, imajo pa zanimive ideje in čisto preteklost. Na volivcih, njihovi vesti in zavesti pa je, da presodijo, kaj je odgovorna odločitev. Ni izbire? Je izbira.

Vrnitev Franca Kanglerja v politično življenje in podpora, ki mu jo merijo raziskave javnega mnenja, odpirata pomembno vprašanje, ali je bil ljudski upor proti korupciji zgolj kratkega diha ali pa so radari ljudem dokončno odprli oči, kako je škodljiva politika za svoje "storitve" sposobna celo izstaviti neposredni račun. Da si nekateri ponovno želijo Kanglerjevega biča? Vprašamo se lahko, ali smo že dovolj odgovorni in zreli za demokracijo ali pa našo presojo še zmeraj zamegljujejo novi trgi in fontane, ki se svetijo od daleč, naraščajočo brezposelnost in revščino pa nam blažijo v sosednji državi. Bi volku zaupali čuvanje črede ovac? Tudi zato so oči Slovenije znova uprte v mesto pod Pohorjem, po družbenih omrežjih že krožijo posnetki prebujanja naroda na Trgu svobode, ki mu sledi vprašanje, ali imajo Mariborčani spomin zlate ribice. Kako je možno, da so pred slabima dvema letoma po zraku letele granitne kocke, danes pa je povsem normalno, da znova kandidira nekdo, ki mu je s šerifovskim načinom vladanja uspelo nemogoče - ljudi je razhudil do te mere, da jih je začela zanimati politika. Kar je nočna mora za oblastnike in jutranja zarja za demokracijo; pohlevne ovce so se spremenile v odločne tigre, ki za svoj

glas zahtevajo premišljeno, gospodarno, transparentno in pošteno ravnanje z javnim denarjem.

Če je morda kdo pozabil - Kanglerja v prihodnosti čaka ponovno sojenje v primeru Vedeževalka, na zatožno klop bo moral sesti tudi v primeru Toplarna ter zaradi zaposlitve podžupanje Astrid Bah in nakupa stanovanjskih enot. Ali bo vložen obtožni akt tudi v primerih Trznica in Pravoslavna cerkev ter MC Line, tožilstvo še preučuje. Zahteva za sodno preiskavo je bila podana v primerih Pohorske livade, obnova Trga Leona Štuklja, prestavitve kolektorja, Lutkovno gledališče in Farmadent, na ravni policijske ovadbe sta za zdaj primera Radarji in Vzpenjača. Niti najmanj se ne čutim poklicanega, da bi napovedal, kako se bodo omenjeni primeri v rokah tožilstva in sodišča zaključili, toda sumov nezakonitega ravnanja je ogromno. Kar moti, je dolgotrajnost teh postopkov, saj nekateri očitki segajo že v daljno leto 2008, kar manjka, je epilog, pa naj bo kakršenkoli že. Do takrat bo v polnem zamahu bitka za interpretacijo, ki se v Kanglerjevi obrambi kdaj sklicuje tudi na mračne sile, ki da želijo nevtralizirati Maribor; ki za zajtrk žrejo preveč uspešne župane. Pa kaj, če vedeževalka kot članica sveta invalidov, kjer je še videli niso, dobi službeno stanovanje? Pa kaj, če razpis za delovno mesto v JMSS Maribor izide ravno na dan, ko diplomira mlada podžupanja Astrid Bah? Pa kaj, če se zemljišče za toplarno v 48 urah podraži za šest milijonov evrov? Pa kaj, če je bil kitajski kamen na Trgu Leona Štuklja, še preden je izšel razpis zanj? Pa kaj, če je Kanglerjeva žena v treh mesecih na transakcijski račun položila trikrat po 40 tisoč evrov gotovine, katere izvora ni znala pojasniti Dursu? Pa kaj, če je komisija za preprečevanje korupcije ugotovila, da Franc Kangler sistematično zlorablja svojo funkcijo v škodo javnih sredstev?

Razočaranje nad Andrejem Fištravcem je drugačne vrste. Ker je na vstajah slišal klic po družbeno odgovornem vodenju javnih zadev, se je zavezal k "ničelni stopnji

Page: 11

Reach: 108000

Country: SLOVENIA

Size: 564 cm2

2 / 2

tolerance do kakršnikoli oblik klientelizma in korupcije, brezpogojni zavezanosti javnemu interesu, kolegialnosti, refleksiji, širini in odprtosti za kritiko, interesu javnosti, da izve, kdo, kaj in kako posluje z javnimi sredstvi ...". Visoko je poletel in nizko padel. Financerjev predvolilne kampanje ni nikoli razkril, vstajniški sosvet je propadel, zaradi podjemnih pogodb si je že v prvem letu županovanja nakopal kazensko ovadbo (Kangler je za prvo potreboval štiri leta), nadzor nad ključnimi organi občine in njenimi podjetji je s (pre)širokimi pooblastili prepustil svetovalcu Marku Kovačiču, po javnih podjetjih se je nadaljevalo kadrovanje "naših" ... Morda bo kdo oporekal, da smo do Fištravca v primerjavi s Kanglerjem prestrogi, toda najvišja merila si je postavil sam, ne nazadnje so ga z zahtevami po korenitih družbenih spremembah ustoličile vstaje. Brez Kanglerja danes ne bi bilo Fištravca. A tudi brez facebook revolucije, ki sta jo sprva iz heca, nato pa očitno iz politične preračunljivosti usmerjala Saša Pelko

in Darko Berlič, ga danes ne bi bilo. Ko je Fištravec začutil oblast in vso slast, je hitro poteptal ključno zavezo o drugačnem načinu vladanja. Njegov največji "dosežek" je tako postal, da je z nadaljevanjem politike po običajno omogočil, da se je na sceno vrnil Kangler. Hobotnico je zamenjal štab, vse ostalo so nianse.

Kot sem zapisal večkrat v času 2007-2012: zmaga na županskih volitvah prinaša le začasno upravljanje mesta, ne prihvaticije vsega javnega. Vse, kar si želim, je, da bi moj sin odrašal v mestu, ki ne bo zabetonirano v sivi brezizhodnosti, ampak bo cvetelo od znanja in različnih priložnosti, ki bo pogumno, odprto in prijazno. In če si bo nekoč zaželel službo v javnem stanovanjskem skladu, upam, da bo imel na razpisu enake možnosti kot mlada podžupanja iz "prave" stranke.

*Ni izbire?
Je izbira.*

